

Радянський ШЕДАГОГ

ОРГАН ПАРТКОМУ,
РЕКТОРАТУ,
ПРОФСІЛКОВИХ КОМІТЕТІВ
ТА КОМІТЕТУ ДКСМУ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ
ІМЕНІ В. СТЕФАНІКА

Газета заснована 30 вересня 1988 року.

№ 12 (24)

28 БЕРЕЗНЯ 1989 р.

Ціна 3 коп.

ПЕДВУЗ — ШКОЛА

Перше визнання

У старшокурсників зараз нелегка пора — іде педагогічна практика у школах. Світлана Гладішко, студентка групи РА-41. (фото зліва вгорі) та її однокурсниця Леся Кудла (фото внизу) ведуть заняття з п'ятикласниками міської СШ № 12. Хвилюються, звичайно. Адже на них дивляться 30 пар оченят, від яких не вкриєш нічого, все вони помітять: помилки і удачі. Але поряд завжди є люди, які допоможуть, підкажуть. Саме таким порадиником для Оксани Лівак (V курс філологічного факультету) стала вчитель-методист Марія Василівна Виноградова. Можливо, не все ще у них «клеїться», не завжди бувають вдалим їх самостійні кроки в роботі. Та не біда. Головне, що дівчат, поки що тільки студенток, учні вже визнали. А значить, вони — на правильному шляху.
Фото І. ТИМІНСЬКОГО.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІ

Вимагає вдосконалення

Нещодавно прочитали у вашій газеті матеріал декана факультету перепідготовки педагогічних кадрів, доцента І. Я. Гришай «Грані співробітництва». На нашу думку, стаття дуже точно піднімає цілий ряд важливих питань, пов'язаних з перебудовою народної освіти. Автор правильно зауважує, що необхідний більш ретельний підбір студентів для навчання у педагогічних вузах. Адже дійсно, навіть найдосвідченіший педагог за 15—20 хвилин екзамену не зуміє встановити потенціальні можливості абітурієнта. І тому було б доцільніше вступні екзамени про-

водити ще в школах і до них залучати, крім вчителів і викладачів вузу, представників громадськості, рад по народній освіті, педагогів-новаторів тощо. Оце, вважаємо, було б, так би мовити, справжнім «полованням за розумами». Згідні також з автором у тому, що підбір керівних кадрів народної освіти слід докорінно поліпшити, враховуючи, перш за все, при цьому досвід, компетентність, організаторські здібності, сумлінне ставлення до справи вчителів, яких обиратимуть на керівні посади. Слушні думки автора статті і щодо цільового

направлення здібної молоді у педвуз, де б вона поряд з професією вчителя здобувала навички організатора народної освіти. Цікаво говорить І. Я. Гришай і про перепідготовку керівних педагогічних кадрів в інституті, яка тут проводиться на високому рівні. Однак, на нашу думку, слід у цій справі дещо вдосконалити. Зокрема, варто диференціювати підходи до формування навчальних потоків. Наприклад, тих, які мають стаж керівної роботи в школі 1—5 років, направляти на навчання в січні-березні, 5—6 років — березні-травні і т. д. Можна також розподілити

слухачів залежно від стажу в кожному заїзді, направляючи їх у відповідні групи. Але тоді, звичайно, збільшиться лекційне навантаження на викладачів інституту. Вважаємо, також, що недоцільно розділяти тематику, філологів, істориків тощо. У плани навчання для слухачів варто включати більше дисциплін з підвищення фахової майстерності. В. ГОГОЗНЯК, Т. ЧУПРИКОВА, П. КОСТЮК.

Слухачі факультету перепідготовки керівних педагогічних кадрів.

Вітальна телеграма

Урядова

Івано-Франківськ

педінститут
ректору КОНОНЕНКУ Віталію Івановичу
Міністерство народної освіти УРСР щиро-сердно вітає колектив Івано-Франківського педінституту з перемогою у Всесоюзному соціалістичному змаганні за успішне виконання державного плану економічного і соціального розвитку СРСР на 1988 р., великий внесок у перебудову вищої освіти, з нагородженням перехідним Червоним прапором Державного комітету СРСР по народній освіті і ЦК профспілки працівників народної освіти і науки.

Бажаємо колективу інституту нових творчих успіхів у справі підготовки та виховання висококваліфікованих, ідейно загартованих педагогічних кадрів.

Міністр

М. В. ФОМЕНКО.

■ ЯКИМ БУДЕ ТРЕТІЙ НАВЧАЛЬНИЙ:
КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ПУНКТ «РП»

Педагогіка табірної зміни

Метою цього розділу методичних рекомендацій для майбутніх вожатих піонерських таборів є ознайомлення з трьома періодами життя табору. Отже,

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ПЕРІОД

Він передбачає індивідуальні бесіди з дітьми, знайомства. Варто поговорити з членами піонерських загонів на тему, скажімо, «Табір — твій дім і ти господар у ньому», провести піонерський збір знайомства, під час якого діти ближче придивляються один до одного, дізнаються про традиції і закони життя у таборі.

З метою виявлення здібностей кожної дитини, підготовки комплектування ланок за інтересами вожатий організовує колективні творчі справи. Доцільно провести й екскурсію по таборі, щоб познайомити дітей з обслуговуючим персоналом, можливостями, територією.

Після цих заходів можна провести організаційні збори ланок, загонів, піонерський збір, на якому визначитися, у яких саме корисних піонерських справах братиме участь загін. Важливим організаційним моментом є також збір дружини, мета якого сформувати дружину як єдиний піонерський колектив, обрати органи піонерського самоврядування. Завершується організаційний період у таборі урочистою лінійкою відкриття табірної зміни.

ОСНОВНИЙ ПЕРІОД

До особливостей цього періоду можна віднести суспільно-політичну спрямованість і зв'язок з життям, творчий характер, емоційність і романтичну насиченість.

Загонова робота — це виконання всіх режимних моментів, робота в ланках, індивідуальні бесіди, прогулянки, екскурсії, походи, підготовка творчих конкурсів, діяльність органів піонерського самоврядування.

Неодмінним ритуалом табірної зміни є лінійки. Головне їх завдання — стати емоційним початком будь-якої цікавої справи у загоні чи дружині. Розрізняють кілька типів лінійок: ранкові і вечірні, лінійки-старт, тематичні, урочисті, лінійки готовності. Їх складовими частинами є: ритуальна (шикування, здача

рапортів, внесення прапора), інформаційна (повідомлення про організаційні заходи певного дня тощо), творча (ігрові моменти, привітання, сюрпризи, театралізація).

Піонерський збір — вищий орган піонерського самоврядування. На зборі затверджується план роботи, обираються органи самоврядування, оцінюється діяльність колективу. За своєю метою збори бувають організаційні, підсумкові, тематичні, позачергові тощо. Їх складовими є ритуальна частина, обговорення конкретних питань, прийняття рішень.

ПІДСУМКОВИЙ ПЕРІОД

Його мета, зрештою, в самій назві: підбити підсумки діяльності піонерських колективів. На заключному етапі перебування дітей у таборі доцільно організувати підсумкову гру «Будь готовий», яка й виявить знання, вміння та навички, одержані ними в таборі. Як правило, проводиться підсумковий збір ланок, збір загону і дружини. Організовується традиційна урочиста лінійка закриття табірної зміни.

Сподіваємося, що такі короткі характеристики періодів табірної зміни допоможуть вожатим правильно орієнтуватися і успішно організувати роботу серед дітей.

* * *

Однією з важливих складових частин виховної роботи в таборі є організація колективної творчої діяльності дітей. Творче начало виховується за допомогою колективного планування, колективної творчої праці, а також колективного аналізу зробленого. Основними елементами творчої діяльності є залучення дітей до повсякденного життя колективу, участь в роботі піонерського самоврядування, організація готків, сесій за інтересами. Звичайно, треба враховувати, що така діяльність дорослих і дітей буде ефективною при умові активності вожатського загону, доброзичливого спілкування з дітьми, індивідуального підходу до кожного з них, постійному вдосконаленню педагогічної майстерності вожатих.

М. СОЯ,
Доцент кафедри теорії і методики піонерської та комсомольської роботи.

◆ КОМСОМОЛЬСЬКЕ ЖИТТЯ

Перші кроки демократії

Минулого тижня в інституті відбулася XXVI комсомольська конференція, на порядок денний якої були винесені два питання: «Робота студентської фракції у вчненій раді інституту» та «Вибори секретаря комітету комсомолу». У роботі конференції взяли участь ректор інституту професор В. І. Кононенко, секретар парткому М. М. Яцюра, секретар обкому ЛКСМУ В. Малик та завідувачий відділом комсомольських організацій міськомкому ЛКСМУ Ю. Прокопенко.

Про роботу групи майбутніх педагогів у вчненій раді інституту розповів її голова, студент IV курсу історичного факультету І. Чиж. Доповідь його була досить змістовна, однак, на думку учасників конференції, дещо відірвана від реальності життя вузу. Ряд ідей, що їх прагне впровадити в життя студентська фракція, виходять за межі компетенції вченої ради інституту. Мається на увазі, перш за все, скорочення або ж повна відміна заочної форми навчання, деякі фінансово-економічні питання. Але, незважаючи на ці зауваження, комсомольці визнали, що загалом проблеми які хочуть вирішувати їхні представники у раді, назрілі, під силу викладачам і студентам і вимагають термінового розв'язання.

Друге питання порядку денного виникло у зв'язку з тим, що Н. Бухвалова подала заяву з проханням звільнити її від обов'язків секретаря комітету комсомолу за станом здоров'я та з тієї причини що буквально через три місяці вона закінчує навчання в інституті. Отже, щодо виборів нового секретаря, то тригодинні дебати з цього питання, гарячі суперечки по обговоренню двох кандидатур (заступника сек-

ретаря комітету комсомолу Олександра Сангулії та секретаря комсомольського бюро фізико-математичного факультету Івана Кабана) так і не призвели до бажаного результату, тобто до визначення лідера комсомольської організації інституту. Цьому, як нам здається, можна дати кілька пояснень. По-перше, очевидно, спілчані ще не навчилися вибирати (та й судячи з того, що голосували двічі, не знають — як...); по-друге, низька політична і ораторська культура деяких виступаючих; по-третє, далися взнаки недоліки в організації конференції (наприклад, не було всіх делегатів); по-четверте, на думку деяких комсомольців, для правильного вибору бракувало кандидатур. І як наслідок — жоден із претендентів на посаду секретаря не набрав потрібної кількості голосів. Однак, вважаємо, що наші висновки ще не є остаточними. Для того, щоб об'єктивніше і повніше проаналізувати перші істотні кроки в демократизації комсомольського життя вузу, слід дочекатися ще одних зборів, на яких вибори секретаря комітету комсомолу стануть головним завданням спілчан.

О. РУСИН.

◆ СТАВИМО ПРОБЛЕМУ

МИ СИДІЛИ у 79-й кімнаті четвертого гуртожитку і вдихали «аромати» сусідньої з нами кухні. Вони сизим димком простяглися по всьому коридору і просочувалися у двері штаб-квартири КІДу. А тут, на лакованій поверхні столів, височіли паперові споруди: плани, сценарії, інструкції, списки... Не знаючи, з якого кінця до них братися, взяла навмання одну брошуру. Нею виявилася «Методические рекомендации по интернациональному воспитанию пионеров и школьников. В помощь старшим пионерским вожатым, секретарям комсомольских организаций общеобразовательных школ» кабінету комсомольської роботи Івано-Франківського обкому ЛКСМУ.

— А ти відкрий, подивись, що там пишеться. — порадила мені Роксолана Винницька, президент КІДу, студентка III курсу факультету іноземних мов. — Я, коли вперше прийшла сюди, не знала з чого почати роботу, теж взялася за цю книжечку.

Ну, що ж, відкриємо брошуру і спробуємо знайти відповідь на питання «Що робити?». Ось кілька порад із цього довгого списку. Сторінка третя: «... домагається органічності єдності інтернаціонального і героїко-патріотичного виховання...»; — підвищувати роль Ленінського заліку в забезпеченні єдності ідейно-політичного, трудового і морального виховання; — зміцнювати солідарність з боротьбою молоді країн, що розвиваються, і капіталістичних країн за мир, демократію, національну незалежність і соціальний прогрес...».

Список рекомендацій можна продовжувати, та, мабуть, не варто. Нічого конкретного, такого, що допомогло б в роботі, ми з Роксоланою так і не знайшли, не знайшли відповіді на питання ЯК це все робити, побачили тільки, що треба «вдосконалувати... зміцнювати... залучати... підвищувати...». Ви, очевидно, звернули увагу на те, що ці методичні рекомендації призначені не студентам і присвячені не КІДівській роботі, але що поробиш, доводиться користуватись ними, в розпорядження клубу поступила тільки ця «методичка», і було це, до речі, давнечко, у 1985 році. З того часу немало води сплило, але ситуація не змінилася: літератури по організації і проведенню своєї роботи КІД не має. Дещо, правда, можна знайти в бібліотеці, але, як запевнила мене президент, це мізер у порівнянні з потребами клубу.

Звідси — проблема перша — література. Але, навіть, якщо вона є або буде, існує проблема друга, чи не найскладніша. У вищезгаданій «методичці» нам з Роксоланою після довгих пошуків таки вдалося знайти один пункт, який відповідає справжнім потребам і завданням клубу інтернаціональної дружби: «Клуб проводить дружні зустрічі з представниками республік і країн, з якими він зв'язу-

є підготовкою до обміну делегаціями» (с. 17). Мова йде, як ви зрозуміли, про обмін делегаціями з представниками інших республік і країн.

У вічі впав яскравий напис на одній із папок КІДівського архіву: «Мій зарубіжний друг». Але марними були сподівання знайти в ній листування КІДівців і з зарубіжними ровесниками. Виявилось, що тут зберігаються витриси з газет та журналів про різні країни.

Для звіту? А де ж живі контакти з живими людьми? Доки будемо дивитися на такий широкий і цікавий світ через віконечко «голубого екрану» та газетні публікації? Де ж славнозвісна народна дипломатія, органічною частиною якої, безперечно, мала би стати діяльність клубів інтернаціональної дружби, нашого інститутського, зокрема?

— На превеликий жаль, таких контактів із зарубіжними країнами наш КІД не має, — говорить Роксолана. — Правда зараз намагаємося налагодити зв'язки з НДР, НРБ, Румунією. Пробуємо зв'язати листування.

«платний»? Звісно, ні. — Н. Я.). А чи всюди таке становище? Ось почитай. Тут і знайдеш відповідь. Нам пишуть новгородці.

Лист, дійсно, виявився цікавим, особливо, якщо порівняти нинішню ситуацію в КІДі Новгородського педінституту з нашою. Ось що вони пишуть: «В грудні членами нашого КІДу була проведена «безпрограшна лотерея. Розігрувались речі, подаровані — студентами французькими туристами (Новгородський КІД підтримує тісні контакти з Францією — Н. Я.). Кафедра французької мови також взяла в цьому участь. Нею були представлені французькі журнали, листівки. Виручені гроші поступили у фонд КІДу...»

В другому семестрі ми думаємо провести книжковий аукціон. Пожертвування студентів, які являють собою подвійні примирники книг, або вже не потрібні посібники, будуть передані на аукціон. Виручені кошти також поступлять у фонд КІДу».

Отже, проблема друга — фінансова незалежність КІДу. І, виявляється, її можна вирішити.

Тернополя, Ровно, Полтави, Запоріжжя, Києва, і тільки дві делегації — з-за меж України: з Тирасполя і Новгорода. Звичайно, ми не проти проведення таких заходів, але вони, погледьтеся, далеко від справжньої роботи КІДу.

А про зв'язки з іншими країнами годі й мріяти. Колись вони, правда, були. Та що згадувати. Як говориться в одній пісні «было и прошло». Либонь, не варто було б сумувати з приводу того, що все тече, все міняється, якби ці переміни були на краще. Хоча... заради справедливості, треба сказати, що навіть коли і було листування з іншими країнами, то обміну делегаціями все одно не існувало. В усякому разі, як повідомила мені Роксолана, ніхто із студентів нашого інституту по лінії КІДу за кордоном не бував. Хоч вони і навряд чи відмовились би від такої можливості.

Щодо обміну делегаціями із закордонними вузами і такої «золотої» нагоди людей подивитися і себе показати, мені довелось якось почути досить типову фразу, яка, до речі, дуже однобоко визначає такого роду зв'язки: «За кордон забажалося! То купляй путівку і їдь собі на здоров'я». Думаю, не в кожного студента знайдуться зайві кошти на таку поїздку. Це, по-перше. А по-друге, під час туристичної подорожі, коли в найкоротші строки треба встигнути побачити дуже багато (найчастіше тільки з вікна автобуса), якраз і не вистачає простого дружнього спілкування з людьми тієї країни, де знаходишся. А взаємні візити делегацій і дали б таку можливість...

Обмін студентами між педагогічними вузами різних країн, ініціатором якого став би наш вуз, напевно, виглядає, як нездійсненна мрія, чи справа дуже далекого майбутнього. КІДівцям частіше докоряють, мовляв, чого мріяти про закордонні поїздки, коли наша країна і так багатонаціональна, от вам і поле діяльності. Гарзд, Але чи може наш клуб інтернаціональної дружби відправити свою делегацію, скажімо, в Ашхабад, Ташкент, Ригу (зрозуміло, за межі республік)? У відповідь на це питання Роксолана тільки зітхнула: «Все ж знову впирається в гроші».

Отак з'ясували ми і третю проблему — відсутність обміну КІДівськими делегаціями. Тут річ не в тому, аби наші студенти просто зустрілися з іноземцями, зрештою, такі зустрічі були — з робітниками газопроводу. Головне, щоб це були зустрічі з РОВЕСНИКАМИ, зарубіжними студентами, тоді це буде і цікаво, і з більшою користю для справи.

І щоб діло зрушити на решті з мертвої точки, цього треба захотіти всім — і студентам, і комітету комсомолу, зрештою, і керівництву інституту, а не одному президенту КІДу. Бо що можуть королі — це ми знаємо. А що може президент в своїх «володіннях», коли його підтримуватимуть лише невелика кількість ентузіастів? Мабуть нічого. Але робити щось конче треба, бо якщо в «королівстві КІД» буде штиль — парусник дружби не рухнеть з місця. **Н. ЯСИНЬКА.**
Мал. В. Міщука.

ЩО МОЖЕ ПРЕЗИДЕНТ?

— А далі? Чи приведе це листування до чогось більшого? До того ж обміну делегаціями, про який йдеться в «Методических рекомендаціях...»?

— Навряд, чи так буде. Поки що важко «вбити» кошти на поїздку недалеко, скажімо, у Ворошиловград. Студентський профком нас не фінансує, а своїх коштів не маємо, як, зрештою, і справжньої самостійності. Як не прикро, КІД ніхто серйозно не сприймає. Чого він вартий, коли запросити, приміром, німецьких робітників з газопроводу в Богородчан, я, як президент, не можу. Ми, студенти, не маємо належної ваги. Все доводиться робити через куратора КІДу, комітет комсомолу, зрештою, через керівництво інституту. Наш клуб нагадує якийсь «додаток» до комітету комсомолу, а не самостійну організацію.

— Так було завжди? І чи всюди таке становище?

— Так було не завжди. Десь в сімдесяті роки слава нашого КІДу сягнула далеко за межі Прикарпаття, у нього були хороші зв'язки з НДР, Болгарією. (Думаю, багато значило те, що президент клубу інтернаціональної дружби за свою роботу отримував зарплату, як і звільнені комсомольські ватажки. Тому мав можливість вісім годин на добу приділяти роботі КІДу і працював тут в повному значенні цього слова. Нині президент діє на громадських засадах, одночасно навчаючись в інституті. Чи може він дати клубу стільки, скільки президент

— Власні гроші клубу допомогли б нам організувати поїздки до наших друзів в інші міста, — каже Роксолана. — Ми б не «виклянчували» «добро» адміністрації на кожне відвідування. Правда, так ярмарку, як у новгородців, ми навряд чи зможемо провести. Але книжковий аукціон — цілком можливо. Цих грошей, ясна річ, замало. Але, якщо добре поміркувати, можна знайти й інші джерела прибутків. Скажімо, КІДівська агібригада могла б давати платні концерти, можливо, спільні з концертною бригадою студклубу. На ці кошти ми могли б, принаймні, без зайвих проблем придбати сувеніри, призи для наших гостей. Не знаю, чи таке можливо, але було б зовсім добре мати свій рахунок в банку, тоді були б і проценти. А поки що... ми в будь-яку хвилину можемо опинитися перед фактом, що коштів для нас ні у кого нема.

Картина вимальовувалась невесела, особливо, коли до вже визначених нами двох проблем роботи КІДу додалась ще одна. Виявилось, що розшифровка аббревіатури КІД давно вже забута, навіть членами цього клубу. Отже, клуб інтер- (тобто між-) національної дружби. Натомість він перетворився (не можу сказати повністю, але відсотків на 90 — точно) на клуб внутрінаціональної дружби. Переконливим доказом цього став міжвузичний фестиваль інтернаціональної дружби «Чуття єдиної родини», на який до нас прибули гості з Ворошиловграда,

Цю дівчину на факультеті іноземних мов поважають за щире товариське вдачу, вимогливість, небайдужість до громадських справ.

На фото: третьокурсниця ЛЕСЯ ЦОК.

Друзям кажуть:

«До зустрічі!»

Нещодавно делегація нашого інституту повернулася з фестивалю-олімпіади «Шевченко завжди з нами», який проходив у Ворошиловграді. В його програмі були вечір знайомств, зустрічі «за круглим столом», конкурси, концерти, екскурсії, поїздка в Краснодар. На конкурсі студентської естради чудово виступали гості з Тирасполя, Полтави, Луцька, Сум, Ленінграда. Величезним успіхом користувався вокально-інструментальний ансамбль «Гарт» Ровенського педінституту.

Представники нашого вузу виступили з літературно-музичною композицією «Шевченко», присвя-

ченою ювілею Великого Кобзаря. Завершився конкурс врученням грамот, пам'ятних подарунків, сувенірів.

До речі, студентки філологічного факультету Оля Широка (III курс) та Оксана Микитин (IV курс) принесли нашої «команді» перемогу і завоювали друге місце на філологічній олімпіаді.

На жаль, все колись кінчається, скінчився і фестиваль. Ми прощалися, як старі друзі і говорили один одному: «До зустрічі! До нових фестивалів!». **Е. СУБОТА.**
Студентка групи ПФМ-25.

Молодий спеціаліст: період становлення

Одним із вузлових питань, що стояли у центрі обговорення на Всесоюзному з'їзді працівників народної освіти наприкінці минулого року, була проблема підготовки висококваліфікованих, талановитих, творчих педагогічних кадрів, яких так бракує сьгоднішній школі. Колектив нашого інституту надзвичайно стурбований проблемою випускника. Зв'язок із вчорашніми студентами здійснюється шляхом проведення конференцій, зустрічей, семінарів, на яких гостро піднімається питання становлення молодого вчителя, основна увага зосереджується на проблемі його якісної підготовки ще у вузі.

Уже традиційна така зустріч учителів-стажистів (тобто тих, що працюють 1—3 роки) відбудеться у нашому інституті 30 березня ц. р. Вона організована ректоратом спільно з обласним управлінням народної освіти та обласним відділенням педагогічного товариства УРСР,

яке очолює завідуючий кафедрою педагогіки і психології, доцент В. Д. Хрущ. Запрошено 200 учителів-стажистів, які працюють у межах нашої області за спеціальністю. Плануються їхні зустрічі на факультетах, в актовому залі відбудеться науково-методична конференція на тему «Роль і місце молодого вчителя в демократизації і гуманізації навчально-виховного процесу в школі». Передбачено провести письмове анкетування учителів-стажистів з метою виявлення «вузьких місць» у їх підготовці, спрямування підготовки нинішніх студентів із врахуванням побажань, зауважень, пропозицій тих, хто вже може оцінити можливості вузу з власного досвіду.

Організатори зустрічі сподіваються на ту користь, яку можуть принести такі заходи для справи виховання майбутніх педагогів.

Початок

Прихід весни для студентів п'ятих курсів означає вихід на фінішну пряму навчального марафону. І в коротких паузах між сусою переддипломної підготовки, розподілу і останніх іспитів, приходять до майбутніх педагогів «думки про неминуче». Про те, що через кілька місяців, вересневим днем, кожен з них переступить поріг класу і... Що буде потім — невідомо. Але в загальних рисах спробую про це розповісти. Я, закінчивши рік тому істафак нашого педінституту, першого вересня вже переступив той поріг, що тільки ще чекає нинішніх студентів, тому візьму на себе сміливість передбачити дещо з їх недалекого майбутнього.

...Перший урок вирішує все. Яким буде учитель перші 45 хвилин роботи з класом, таким його й будуть сприймати учні і в майбутньому. Найменший нюанс — мовна неточність, розгубленість перед п'ястком, який є в кожному класі, недоречний жест — і у фундаменті майбутнього вчительського авторитету вже з'являються тріщини.

Тих студентів, які покладаються на досвід своєї педпрактики, в цьому плані чекає велике розчарування. Практикантів і вчителів школярів дуже розрізняють і не однаково поведуться з ними. Лишається тільки побажати, аби кожен з нинішніх п'ятикурсників уже сьогодні почав створювати для себе сценарій маленької вистави для одного актора, котрий він вперше зіграє і вересня. І нехай у цьому спектаклі він буде строгим і ерудованим, добрим знавцем своєї справи. І, зрозуміло, з почуттям гумору, на якому йому доведеться

триматися перші місяці своєї педагогічної діяльності.

Як правило, майбутні вчителі занепокоєні зустріччю з колективом школи чи СПТУ, де їм належить сіяти розумне, добре, вічне. В більшості випадків ці побоювання безпідставні. Педколективи, навіть найскладніші, будуть так ставитися до вас, дорогі п'ятикурсники, як ви будете ставитися до своєї роботи і до своїх колег. Тут кожен — творець своїх стосунків з іншими. І хочу зауважити, що саме добросовісна робота є запорукою хорошого до вас ставлення.

Езагалі, варто ще раз нагадати, що чудес в нашому житті не буває. Як проводили роки в інституті, так складається і робота. Хто мало сидів на парах і в бібліотеках, той приречений на вечірні сидіння над конспектами уроків. Хто не полюбив свій предмет в аудиторії, буде з такою ж нелюбов'ю йти на кожен урок і лічити хвилини до його закінчення. Хто не зміг «прижитися» в групі — той не знайде взаєморозуміння у колег по роботі. Специфіка школи в тому, що там ти в усіх на виду. І чим менше пози і неприродності, тим легше працювати і завоювати авторитет у підлітків.

І останнє побажання майбутнім учителям: більше радьтеся з вашими досвідченими наставниками. Вони для того і є, щоб відповідати на всі ваші питання і цим оберігати вас від прикрих помилок перших днів звикання до школи.

Щасливої вам дороги, майбутні колеги!

В. ЄШКІЛЄВ.
Учитель історії Івано-Франківської СШ № 18.

Чотири роки промайнули для Оксани як «один день», були вони насичені навчанням, живими громадськими справами. Дівчина — староста групи ПФ-43, голова студентської навчально-виховної комісії на факультеті підготовки вчителів початкових класів. Мине ще кілька місяців, і молода вчителька виховуватиме першокласників в одній із шкіл обласного центру. А поки є час, вона багато читає, цікавиться особливо методичною літературою, радиться з досвідченими педагогами.

На знімку: випускниця Оксана АРХАМУЛА.

Фото В. БОБ'ЯКА.

Більше методичних знань

Моє становлення як учителя відбувалося у молодіжному колективі (сорок педагогів у школі — комсомольського віку). Так що мені якоюсь мірою пощастило. Ми не соромилися, прислухалися до суджень один одного, охоче ходили на відкриті заняття, одним словом — училися бути вчителями. Але з довірливих розмов з однокурсниками, з іншими молодими колегами знаю, що адаптація у шкільному колективі проходить, як правило, дуже нелегко. Часто буває так, що вчорашній студент знаходить швидше контакт з школярами, він схильний завищити учневі оцінку, боячись його образити, а той, відчувши підтримку й довіру нового вчителя, тягнеться до нього... А в колективі педагогів до новачків, навпаки, недовіра, а з боку шкільної адміністрації часто й байдужість на зразок того, що, мовляв, кинули у воду — і пливи як знаєш.

Я закінчила вуз з червоним дипломом і хоча мала ґрунтовні знання з предметів, відчувала, що дуже бракує методики викладання. В цьому плані дуже хорошою підмогою може стати школа молодих спеціалістів при міській (вона діяла кілька років тому, а тепер чомусь її нема). Так ось мені ще раз пощасти-

Мабуть, ці студенти через кілька місяців будуть вважати себе найщасливішими людьми. А через кілька років?.. Мабуть, із сумом і жалем згадають про пари, з яких «сачкували», про свої студентські роки.

На фото: група МФ-51.

ло, що я стала слухачем цієї школи. Нас, новачків, опікувала досвідчена вчителька-філолог М. Ф. Хрущ, яка організувала для нас численні заняття, семінари, відкриті уроки. Тільки після цього я відчула себе творчою людиною, бо перші педагогічні кроки, хоча були вони старанні й ніби правильні, здавалися запозиченими, скопійованими — не моїми.

І ще одне. Не варто, як на мене, вчорашньому випускникові доручати класне керівництво. Це надто важка ноша у період становлення, коли йде ще й знайомство з різного роду документацією тощо.

О. ДРОГОМИРЕЦЬКА.
Учителька української мови і літератури СШ № 11.

Обірвані надії

Період адаптації в шкільному колективі у мене продовжується і проходить він надзвичайно боляче для душі. Закінчувала інститут із світлим почуттям, численними задумами, та всі вони, як це не гірко усвідомлювати, потерпіли крах, зіткнувшись зі шкільною реальністю.

Освоюється мені доводиться самій, без наставника, а так хочеться мати досвідченого порадника. Багато чого гнітить. Ну от, скажімо, прагнула створити кабінет образотворчого мистецтва, щоб мати можливість прилучити дітей до

справжніх світових зразків духовності, на ділі виховувати естетичну культуру. Та марно, директор школи обірвав усі задуми.

А як ставляться діти (от у мене зараз шестикласники) до уроків малювання? Вони вже знають, що оцінка за цей предмет в атестат не йде, а значить, урок їм взагалі непотрібний. (Приблизно таке ж ставлення до уроку малювання і в більшості батьків). Звідси проблема — змінити ставлення школярів до предмету образотворчого мистецтва. А досягти цього можна, вважаю, тільки тоді, коли дітей з першого класу вчитиме спеціаліст з цього предмету, який володіє достатнім багажем знань і, впевнена, зуміє прищепити ї розвинути в дітях почуття прекрасного.

Єдине, чого, на мою думку, не «додає» вуз, це розробок складних тем, які потрібно читати у школі. Гадаю, що більше уваги треба приділяти саме розробкам того, що ми викладаємо потім. Ну і, звичайно, необхідне якомога частіше спілкування з дітьми, бо той час педагогічної практики, що ми маємо у вузі, це краплина в морі. Студенти тільки-но починають входити в контакт з учнями, з педколективом, а тут і практиці кінець. Ще, на мою думку, дуже важливо приділяти максимум уваги педагогіці, навикам розпізнавати дітей за їхніми нахилами, інтересами, смаками. Цього недостатньо вчать в інституті.

А. КОЛЕСНИКОВА.
Учитель образотворчого мистецтва СШ № 19.

Витяги із «Листа стажиста»

Марія Іванівна Грабчук, випускниця фізико-математичного факультету 1987 р., учитель фізики та вихователь групи продовженого дня Трацької СШ Косівського району:

«...Виявила хороші навички викладання предмету, уроки фізики, інформатики та обчислювальної техніки проводить цікаво, вчить дітей самостійності. Підтримує тісний зв'язок з батьками. Користується авторитетом і у педколективі, і в громадськості села...»

«...Рекомендовано більше уваги приділяти різноманітним формам перевірки знань учнів, вдосконалювати методику розв'язання задач».

Марія Василівна Янчірок, випускниця філологічного факультету 1987 р., учитель

української мови і літератури Чортисанської восьмирічної школи Закарпатської обл.:

«...Недостатньо виявила себе, як класний керівник, не проводить батьківські збори, не налагодила контакту з учнями в позаурочний час. Потребує вдосконалення методичної підготовки».

Світлана Василівна Галько, випускниця факультету іноземних мов 1987 р., учитель німецької мови Бодаків'янської СШ Полтавської обл.:

«...Не повною мірою використовує на уроках можливість матеріальної бази методичного кабінету. Необхідно поліпшити позакласну роботу по патріотичному та інтернаціональному вихованню учнів, дотримуватися єдиних вимог до грамотного письма й культури мовлення школярів, постійно працювати над вдосконаленням методики»

Слово випускникам

Лілія ПИНДУС, студентка групи ПФМ-51:

— З хвилюванням думаю про майбутню роботу, бо саме перші зустрічі з учнями багато вирішують, закладають підвалини стосунків. Сподіваюся на підтримку старших вчителів, їх допомогу, адже хоч повернутись у свою рідну школу у мальовничому Закарпатському селі Доробратово.

Вирішила працювати саме з молодшими класами, тому що це найкращий вік, коли дітям все цікаво, все хочеться знати. Працювати з ними і легко, і складно. Легко, бо для малюків учитель — великий авторитет. Пригадую, як молодший брат приходив зі школи і з захопленням розповідав, що і як говорив їм у класі вчитель. Що мама скаже — для нього не завжди закон, а от учитель... А складно тому, що треба зуміти стати цікавим для дітей.

Богдан ПЕТРИВ, студент 51-ї групи факультету іноземних мов:

— Напочатку багато залежатиме від колективу, в якому доведеться працювати. А з дітьми, думаю, спільну мову знайду. Погано тільки, що викладання іноземної мови в школі, скажемо так, не на належному рівні.

Насамперед спробую пробудити в учнів інтерес до свого предмету. Буду знайомити їх з традиціями, звичаями народів країни, мову якої вивчають. А ще, на мій погляд, дітям треба дати можливість переконатися в тому, що вони щось можуть, розуміють на слух чужу мову.

Ганна ГЕНИК, студентка IV курсу музично-педагогічного факультету:

— Школа стане для мене не тільки полем вчительської діяльності. Ще з першого курсу я зацікавилася проблемами музичного виховання дітей. Помітила, що далеко не завжди учнівські наставники в достатній мірі використовують на своїх уроках надбання народної культури, фольклору, знайомлять учнів з найкращими зразками світової музичної творчості. А це, в свою чергу, негативно позначається на духовному та естетичному рівні їх вихованців, що, на мою думку, недопустиме.

СТОРИНКА НАРОДНОГО КОНТРОЛЮ

◆ ЗА МАТЕРІАЛАМИ РЕЙДУ

А резерви є...

Чимало уваги приділяє головна група народного контролю інституту питанням науково-дослідної роботи як у вузі в цілому, так і на факультетах. Зокрема, об'єктом останньої нашої перевірки став факультет підготовки вчителів початкового навчання, а саме науково-дослідна робота його викладачів.

У цій галузі діяльності колективу факультету є чимало позитивного. Це і ґрунтовні дослідження доцентів М. Г. Стельмаховича, С. В. Домбровського, І. В. Фічори, Л. І. Батюк, Р. В. Стефурак, Р. С. Адаменко, З. Ю. Павлика, М. Ю. Сливоцького, М. В. Вовка, В. Ф. Орлова, Б. В. Грицуляка, і виконання комплексної міжфакультетської теми «Підвищення якості підготовки студентів до педагогічної діяльності в початкових класах у світлі вимог реформи школи і рішень ХХVII з'їзду КПРС», і спрямованість на тісний зв'язок з початковою школою та дитячими дошкільними закладами (маються на увазі, зокрема, звітні наукові конференції кафедр природничих і математичних дисциплін початкового навчання і педагогіки, в яких брали участь вчителі шкіл та вихователі дитсадків міста і області).

Проте в організації науково-дослідної роботи на факультеті є ще ряд недоліків. Саме на них, гадаємо, слід звернути особливу увагу деканату, кафедр, факультетський раді. На нашу думку, не може не викликати стурбованості той факт, що ряд викладачів за останні роки не мають друкованих праць, а також те, що більшість наукових робіт опубліковано у вигляді тез, а не статей, скажімо, в спеціалізованих журналах. Окрім того, ще не пов'язана з найбільш актуальними проблемами пере-

будови початкової школи індивідуальна тематика значної частини наукових досліджень кафедри природничих та математичних дисциплін. Не дотримуються заплановані терміни захисту окремих кандидатських дисертацій. Кафедри факультету не ведуть самостійних робіт з госпдоговірної тематики.

Звідси й наші рекомендації та пропозиції. Зокрема, на нашу думку, завідувачим кафедрами С. В. Домбровському, В. К. Сельському, М. Ю. Сливоцькому необхідно провести організаційну роботу по активізації проведення наукових досліджень і публікації їх результатів молодими викладачами, забезпечити якісне наукове керівництво, ширше використовувати можливості депонування результатів наукових робіт.

Гадаємо, що колективам кафедр варто було б укласти госпдоговори на виконання тем з відомчими навчально-виховними закладами і підприємствами міста та області, ширше залучати до виконання цих тем студентів. Тематику госпдоговірних робіт можна використовувати для підготовки конкурсних студентських наукових та дипломних робіт. Кафедрі музики з методикою її викладання доцільно залучати до наукової роботи, зокрема, до проведення наукових конференцій учителів шкіл міста й області.

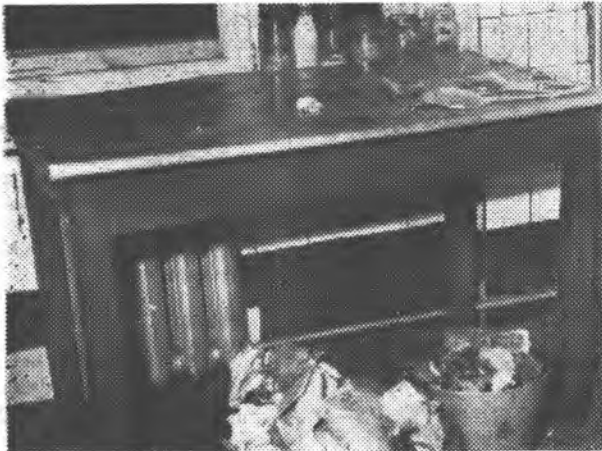
Сподіваємося, колектив факультету підготовки вчителів початкового навчання врахує наші рекомендації, що дасть можливість поліпшити загальний стан наукової роботи у цьому підрозділі.

**М. РУВІНСЬКИЙ,
О. ЯЦУРА.**

Члени інститутської групи «НК».

І. ПЕРКАЮК.

Член групи «НК» педфакву.

Особливою прикметою гуртожитку № 2 є чистота і порядок. Бо добрі і дружні стосунки, які існують в маленькому колективі, не дозволяють, так би мовити, смітити під дверима у сусіда. Але, виявляється, існують у другому «нейтральні зони», на які обов'язок постійно підтримувати чистоту не розповсюджується.

На знімку: ось такий непривабливий вигляд мала нещодавно кухня на другому поверсі згаданого гуртожитку.

Фото В. БОБ'ЯКА.

◆ ВИЯВЛЕНО ПЕРЕВІРКОЮ

ЩОБ ЗАДОВІЛЬНИТИ ПОТРЕБИ ЧИТАЧІВ

Численні нарікання студентів на роботу загального читального залу студентської бібліотеки примусили народних контролерів детально вивчити це питання. Загальний читальний зал працює щоденно з 9-ї до 21-ї години без перерв, дещо скорочено час у суботу та неділю. Число читачів складає майже три тисячі чоловік, яких обслуговують всього чотири співробітники. Різко збільшується кількість відвідувань, а отже і книговидача у сесійний період, під час масового звернення заочників за допомогою з приводу написання контрольних та курсових робіт. Це й спричиняє великі черги за літературою.

Не дивлячись на те, що студенти, як правило, навчаються — на заняттях зранку, у день перевірки на десять годин ранку читальний зал уже був заповнений майже наповні. У післяобідній час число відвідувачів зростає втричі. У середньому тут займається щодня від 120 до 400 читачів.

◆ НАМ ВІДПОВІДАЮТЬ

«ФІЗКУЛЬТУРА... В ХОЛОДІ»

Під такою назвою у газеті «Радянський педагог» (№ 11 від 20 грудня 1988 р.) був опублікований рейд членів інститутської групи «НК» і редакції багатотиражної газети.

Як повідомив редакцію голова профкому інституту, завідувач кафедри Фізвиховання В. Х. Яценюк, [та й, зрештою, це може бачити кожен, хто навчається чи працює у нашому вузі] розпочато ремонт спортивного комплексу, тобто двох спортивних залів і допоміжних приміщень. Повністю

Багато справ у членів інститутської групи «Народного контролю» лаборанта кафедри педагогіки і психології Євгенія Василівни ВАСИЛИК, асистента кафедри політекономії Михайла Дмитровича РОМАНЮКА та голови групи «НК», старшого викладача кафедри німецької мови Ярослава Теодоровича БИЛИЦІ, які саме у зафіксований нашим фотооб'єктивом момент зустрілися, щоб визначити строк і обговорити мету наступного рейду-перевірки.

Фото В. БОБ'ЯКА.

Хочеться наголосити, що із збільшенням студентів та переходом нашого вузу на першу категорію штат бібліотеки не зростає. І, як і раніше, визначається четвертою категорією. Великою підмогою у роботі читального залу могли б стати навчально-методичні кабінети. Їх на сьогодні налічується 20, проте активно працюють лише деякі, зокрема, при кафедрах історії КПРС, філософії і наукового комунізму, на художньо-графічному факультеті. Інші ж, хоча мають книжковий фонд, не обслуговують студентів. Вважаємо, що доцільно буде перевірка їх роботи членами групи «НК».

Щодо книжкового фонду загального читального залу, то він нараховує близько 65 тисяч примірників необхідної літератури, систематично поповнюється новими виданнями. Якісний стан книг в основному задовільний. Однак низька культура поводження з книгами студентів призводить до того, що ряд видань знаходяться

просто-таки у плачевному стані, трапляються випадки і зникнення книг з виставок, оглядів. Бракує деяких монографій, які не перевидаються. Багато скарг на те, що неможливо взяти художньо-публіцистичні журнали. У нішньому році, правда, дещо збільшені кошти на передплату популярних періодичних видань, вони надходять тепер і на художній абонемент, що дає можливість видавати журнали читачам додому і повністю припинити їх видачу з читального залу на дім (що трапляється досить часто і стосується особливо викладачів).

Ще на одному моменті хочемо зосередити увагу працівників адміністративно-господарської частини. Саме приміщення читального залу відповідає санітарним нормам. Однак безпосередньо у залі, де займаються студенти, буває дуже шумно. Отож варто було б на підлогу постелити килимові доріжки, щоб приглушити кроки.

**А. СТОЛЯР,
В. СМУЛКА.**

Члени інститутської групи «НК».

«БЕЗ РАДІО, ЯК БЕЗ РУК»

Таку назву мала замітка про незадовільний стан радіофікації у гуртожитку № 5, надрукована у «Сторінці народного контролю» за 24 січня ц. р. Як повідомила редакцію комендант цього гуртожитку С. П. Колмієць, радіоприймачами забезпечені всі кімнати студентського помешкання. А ось справи із ремонтом радіоточок не дуже втішні.

Хоча укладено договір на ці роботи з кооперативом Івано-Франківського радіовузла, у якому ремонт передбачено розпочати вже цього тижня.

1 КВІТНЯ — ДЕНЬ СМІХУ

Із записника гумориста

Як зробити, щоб твоєму приходу зраділи? Треба добряче записнитися.

* * *

Заява: «Прошу видати мені матеріальну допомогу у зв'язку з підвищеною чесністю».

* * *

Ходімо на мітинг, за активну життєву позицію два відгули дають!

ФРАЗИ

Естрадні зірки, як правило, сходять на заході, а заходять — на сході. Багато хто зобов'язаний своїм наставникам тим, що твердо стоїть на колінах.

3 англійських жартів

Психолог — це людина, котра спостерігає за реакцією присутніх, коли в кімнату входить гарна дівчина.

* * *

У пошуках нової квартири професор зайшов у багатоповерховий будинок недалеко від університету і просив показати йому список мешканців. «Запишіть мене замість нього, будь, ласка», — сказав професор, побачивши прізвище одного із своїх студентів. — Він з дня на день звільнить квартиру. Я щойно завалив його на англійській».

* * *

Оптиміст — це людина, яка чекає-не дочекається того дня, коли одружиться. Песиміст — це жонатий оптиміст.

* * *

Автоматизація — це спроба мужчин зробити роботу настільки легкою, щоб усі її могла виконати жінка.

* * *

— Любий, що ти скажеш, якщо ми відсвяткуємо весілля на різдві?

— Ах, облиш, будь ласка! Чи варто псувати собі свято!

Переклав з англійської В. ПОСТНИКОВ.

Весела пошта

«І я, як давній мудрець, знаю, що нічого не знаю».

— Все ж таки постарайтеся, аби про це не дізналися інші.

* * *

«Чи може людина діяти як вольова при відсутності волі?».

— Так, якщо змалює події, на яких не були присутні свідки.

* * *

«Чи використовують у наш час вогнища для спалення мучеників?».

— Навіщо! Для цього чудово може прислужитися вогнище домашнє.

* * *

«Мені подобаються повні жінки, а моя дружина худі. Що мені робити?».

— Для того, щоб вам стали подобатися худі, вашій дружині слід розповісти.

* * *

«Коли юнак стає справжнім чоловіком?».

— Коли зрозуміє, що він слабший за жінку.

[За матеріалами зарубіжної преси].